

SAMSKIPTI, TJÁNING OG LÆSI Í RAFRÆNU UMHVERFI

EÐA... Er að röfla á ráðstefnu #stress #vonaégverðiekkieinsogþessi
<https://www.youtube.com/watch?v=S5c1susCPAE>

Finnur Friðriksson

Læsi til samskipta og náms

13. september 2014

BAKGRUNNURINN

- Athugun á Facebook-notkun ungmenna
  - Nemendur tveggja framhaldsskóla
  - Alls 92 (48 stúlkur, 44 drengir)
  - Aðgangur að Facebook-síðum í þrjár vikur
  - Svo til allt greint (framsetning grunnupplýsinga, myndir, „likes“, stöðuuppfærslur)
  - Einnig afrit af Facebookspjalli 30 þátttakenda
  - ***Hér eingöngu horft til stöðuuppfærslna og spjalls***

STÖÐUUPPFÆRSLUR („STATUSAR“)

- Að meðaltali liðlega 5 færslur (þriggja vikna tímabil)
- Virknin mjög mismikil:
  - 19 manns (7 stúlkur, 12 drengir) birta enga færslu
  - Bróðurparturinn (56) birta 1-10 færslur
  - 2 „ofvirkir“; 23 og 39 færslur
  - Stúlkur öllu virkari en drengir (6,23 vs. 3,98 færslur að meðaltali)
  - Lítil munur milli skóla

INNTAK STÖÐUUPFÆRSLNA

- Oftast myndrænar – lítil skrif
  - „selfies“ („migur“)
  - Ferðalaga-, fjölskyldu-, djammmyndir
- Deila greinum, kynningum/auglýsingum og leikjum
- Afmæliskveðjur (og aðrar kveðjur) á vegg annarra

DÆMI UM SKRIF Í STÖÐUUPFÆRSLUM

- Með myndum:
  - OOOOHH svo krúttleg
  - Ég og dædi minn
  - Djammið!!!! Hellaður og blellaður!!!!
  - Jöhöhömmíí
- En líka:
  - Maturinn minn næstu daga einkennist af vatni, parkódín og voltaren! Labba eins og gömul kona þessa dagana eftir einstaka tilburði á X þar sem stiginn breyttist í rennibraut!

SPJALL - EINKENNI

- Óformlegt
- Lítið yfirfarið (stafsetning, greinarmerki, setningaskipan)
- Slettur
- Skammstafanir
- „Bútaumur“, jafnvel eins höfundar
- Margir miðlar samtímis
- Ýmis merki um „multitasking“ (margir gluggar opnir)

DÆMIGERT FACEBOOK-SPJALL

- y:** http://www.facebook.com/l/AQGEwncAAQGvjwVlpgZfNViA9_CSQSA3KRJ1xGoPgNlow/instagram.com/xxx
hahahah manstu þetta hártimabil
btw whuut þessi kaka. vissi ekki að XXX hafi splæst í hana, luvit
x: ohh elsku ljósa síða hárið!
x: hvaða kaka?
y: þessi á myndinni
y: karamellugelsterta
x: sendir enga mynd
x: bara af okkur 2 um versló
y: oh wtf hun copyast alltaf sama hvaða mynd eg reyni að copya
y: ætla prófa aftur
http://www.facebook.com/l/AQEcc_WdAQHvaQj-ofPx5yZUzXWWReMJ-cJahsUWTIWXg/instagram.com/p/xxx/
x: ojj hvað ég er mikil bolla þarna!! og vá hvað hárið er gult og ljótt hahahaha
x: um versló var það eeeekki svona gult, bara ljóst haha
y: jáa úff þetta var þarna þegar það misheppnaðist hahahaha
y: good times
x: haha svo mikið
x: http://www.facebook.com/l/AQGx-rmHAQE-ezguUvB25KCnVjiPoJ1210H3NWqRb6a3A/www.youtube.com/watch?feature=player_profilepage&v=LXXQLa-5n5w svooo flott!! flottasta/fallegasta lag sem ég hef heyrt með henni

BREITT SVIÐ – FRÁ...

- **A:** en segðu mér eitthtt þu att arskort i sund er það ekki?
- **B:** jú
- **A:** hvernig virkar það ? gæt ég notað það líka?
- **B:** nei það kemur mynd af mér á skjáinn þegar eg renni því í gegn
- **A:** ahh okei skil
- **A:** <http://www.helga-gabriela.com/2014/03/cookie-brownie/> getum við baka þessa á laugardaginn ? eða ertu að vinna?
- **B:** jebba til 4
- **A:** okei viltu baka þá mðe mér ? eða eg get svosem alveg verið buin að baka hana handa þer líka þegar u kemur hehe
- **B:** hahaha já það hljómar vel
- **A:** hehe okei við þurfum kannski að kaupa eitthvað í hana
- **B:** hvað ertu að fara að baka?
- **A:** þetta er hollari gerð af brownies
- **B:** ok
- **A:** ýttu á þetta: <http://www.helga-gabriela.com/2014/03/cookie-brownie/>
- **B:** ok þú mátt fara yfir hvað við eigum og fara svo og kaupa rest
- **A:** Kaupa: 2x krukkur hvíta baunir 1x krukka lífrænt eplamauk 1/2 bolli Kókospálmasykur dökkt súkkulaði (helst 70%) þetta þarf að kaupa
- **B:** haha áttu ekki pening
- **A:** NEI
- **B:** haha ég skal leggja inn á þig svo þú getir reddað þessu
- er ekki 3000 nó
- **A:** jú örugglega, love you:*
- **B:** komið inn á þig og love u2
- **A:** ,***

...TIL

- **J:** þetta eru GEGGJUÐ VINE fyrsta mál á dgskrá maAaaafs
- **P:** uppáhaldið mitt Var þetta sleMM???
- **J:** but first let me take a geiri
- **P:** Gamli náðu í olíuna : -)
- **J:** <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=698&st=at.0890.808.1110248890&type=1&theater> prins gamli? ma bjoða þer
- **P:** hahahahah prins gamli, mafs?? Hann var að worka sömu svipina þarna og hann gerir núna King of álfheimar <https://www.facebook.com/photo.php?fid=69832&set=at.360.887.1608.10913&type=1ater> Ekki sáttur við afa gamla
- **J:** hahahahahah þetta er svo gott albbum
- **P:** king hann álfheimakóngur
- **J:** flottur kongur í ríki sínu
- **P:** kjellingarnar slást um hann
- **J:** bíta og klóra
- **P:** hahaha djamm Monday
- **P:** <http://www.theguardian.com/film/2013/jun/10/leonardo-dicaprio-play-rasputin> Áhugavert raspútín var nátturulega hin upprunalegi lókunarmeistari
- **J:** nice rasputin flottur mjög næs
- **P:** allir h8rarnir drápu rasputin
- **J:** fvckin h9er <http://www.youtube.com/watch?v=U> REKT How to: Hotdog www.youtube.com XxBOOH_BAHxX reddit lel: <http://en.reddit.com/r/montageparodies/comments/23/howhotdog3/> in all srsness tho, this is meant to be a kids show what t...
- **P:** hahahah þetta er sick hahahah massive hot dogs look at dat shit u w0t m8
- **J:** hahaha þetta er svo mikið rugl blazin
- **P:** <https://www.youtube.com/watch?v=pd03yYUai0A> shrekt
- **J:** hahahaha þetta er snilld vá
- **P:** á skalanum hrár laukur til steiktur laukur hversu steikt xd
- **J:** very steeeeeikt https://www.youtube.com/watch?v=R9qOk57Jja8&list=UUl__q4kNaQa5S1fJxQA hahah þetta er líka gott

SVEIFLUR INNAN SPJALLS

- A: hahaha ég líka! er ennþá í reykjavík og það er sko geggjað veður hérna
B: ooohhh vá ég öfunda þig! sól en kalt hérna, hvernig er útskriftarkjöllinn??
- A: Hann er æææðislegur! Keypti hann í freebird á laugarveginum, mjög ánægð
- B: Úúú er það ekki hönnunarbúð?
- A: Íslensk júbb, allt hendgert líka!
- B: Já einmitt, æði, styttist í útskrift ótrúlegt en satt! Okei vá ég hlakka miikið til að sjá hann
- ...
- A: já einmitt
A: <http://www.youtube.com/watch?v=eimgRedLkkU> geggjað lærilag
B: ú takk var einmitt að leita að einhverju góðu á youtube
- A: http://www.mbl.is/frettir/innlent/2014/04/02/stor_atridi_standu_enn_ut_af_bordinu/ okei hvað er að fréttu
- það getur enginn verið sammála
B: hahaha þið X sentuð mer þetta á sömu sek
- A: haha já ég sendi ykkur X þetta
B: haha en ég held þetta verkfall verði fram að páskum einhvernveginn, fyrst launasamningar ganga svona innna illa'
- A: já, samt skrítið að þau segja að það sé allt tilbúið nema launin, og eru launin ekki aðal málið haha
B: haha já einmitt, hefði haldið það
B: https://www.youtube.com/watch?v=2fngvQS_PmQ gott læri lag
- [Ed Sheeran - I See Fire \(Music Video\)](#)
A: svo kósý lag
B: mmmm já
A: Veistu hvort maður á að hafa tilvísun þar sem verðlaunaheimildirnar eru og það?
- og hvort það eigi að vera heimildaskrá ?
- B: Held ekki tilvísun en ætla að hafa heimildaskrá

HVERNIG TENGIST ÞETTA SVO LÆSI?

- Breikka hugmyndir/skilgreiningu okkar á því hvað lestur og ritun fela í sér?
- Lestur og ritun ekki bara vinna einstaklings um einn miðil, eftir línulegu ferli?
- Getur einnig verið samvinnuverkefni tveggja eða fleiri um marga miðla, eftir skrykkjóttu ferli?

SAMVINNAN

- Google docs
- <https://twitter.com/>
- http://meta.wikimedia.org/wiki/List_of_Wikipedias#Grand_Total
- Deilingar greina og annars efnis á Facebook (gjarnan fylgt eftir með athugasemdum um viðkomandi grein)

HIÐ SKRYKKJÓTTA FERLI

- Nýtt vinnulag; „multitasking“ að verða norm
- Baron (2008) – virkni háskólanema samhliða spjallskrifum:
  - Í tölvu:
    - Net 70%
    - Mynd-/hljóðspilari í tölvu 48%
    - Ritvinnsla 39%
  - Utan tölvu:
    - Samtal (augliti til auglitis) 41%
    - Borða/drekka 37%
    - Horfa á sjónvarp 29%
    - Tala í síma 22%

MÍÐLARNIR: VENJULEGUR DAGUR VENJULEGS TÁNINGIS

- Facebook:
  - spjall við alls 7 manns, stundum nokkra í einu
  - Yfir 100 hlekkir í „history“; myndir, prófílar, fréttaveitan o.s.frv.
  - 10-15 myndir „lækaðar“ (póstað beint á Fb eða í gegnum Instagram)
- SMS: 10
- Snapchat: „Snöp“ frá 7 manns. Sendi ekkert.
- Instagram: Ein mynd sett inn; 9 læk á 2 tímum. „Lækaði“ sjálf um 15 myndir og „kommentaði“ á eina.
- Pinterest: engin virkni (óvenjulegt)
- Allskonar bloggsíður skoðaðar
- Aðrar heimasíður skoðaðar:
  - Mbl.is, Harper's Bazaar, H&M, Zara, Youtube, Tíska.is.

NÝTT VINNUNORM, NÝIR MIÐLAR = NÝ GÆÐANORM

- Lestur/ritun á breiddina jafn djúplestri/ígrundaðri ritun að vægi?
- Náms hæfni, greind o.fl. metið út frá „multitasking“ frekar en hæfileikanum til einbeitingar að einu í einu?
- Lestur/ritun á neti er lestur/ritun þó vikið sé frá hefðinni?
  - Samlestur (Deiling greina), multitasking
  - Safnritun (google docs, wikipedia...), multitasking
  - Gefa frelsi til að lesa/skrifa skv. normum sem þarna gilda; of einhliða félagslegt norm um gott/vont?

HÆTTUR

- Sjálfvirkni
  - Twitter o.fl.
  - Google + ýmsar leitarvélar (www.google.is)
- „Og hvað?“-sjónarmið („whatever generation“ (Baron 2008)) yfirtekur hið hefðbundna svið:
  - Of mikil sundurleitni; stafsetning, greinarmerkjanotkun setningaskipan, skammstafanir... (í sjálfu sér ekkert nýtt)
- Verk aldrei „fullkláruð“? Hvenær geta aðrir notað þau?

FOLLOWING 26 FOLLOWERS 1 More

Edit profile

Finnur Friðriksson @FFridriks Born 23 Oct 1972. Ph.D. in linguistics. Associate Professor at University of Akureyri. Married, father of two children, runner

Choose your first Tweet

We've got your first Tweet ready to go. The hashtag #myfirstTweet will help others find and chat with you.

Tweet preview: Finnur Friðriksson @FFridriks Just setting up my Twitter. #myfirstTweet

Tweet

Tweet preview: Finnur Friðriksson @FFridriks Hello Twitter! #myfirstTweet

Tweet

Or write your own

Text input area for writing a tweet, including camera and location icons, and a character count of 140.

Who to follow

- Follow suggestions: Hector Bellerin, Stuart MacFarlane, robert pires

Popular accounts - Find friends

Trends

- Trending topics: Welker, Gear VR, Molly, #puso, #LabanPilipinas, #UNPACKED, #GilasPilipinas, Michael Sam, Z3 Compact, Tom Brady

NIÐURSTAÐA

FREKAR EN

